



Teatr im. Cypriana
Kamila Norwida
w Jeleniej Górze

Gaska

Nikołaj Kolada





Teatr im. Cypriana
Kamila Norwida
w Jeleniej Górze

Dyrektor naczelny:
Tadeusz Wnuk

Kierownik artystyczny :
Piotr-Bogusław Jędrzejczak

DOFINANSOWANE PRZEZ
MIASTO JELENIA GÓRA



Nikołaj Kolada

Gąska (Kurica)

przekład Jerzy Czech

reżyseria, opracowanie muzyczne - Piotr-Bogusław
Jędrzejczak

scenografia - Małgorzata Gałaś-Prokopf

muzyka - Janusz Strobel

tekst piosenki - Jan Wołek

przygotowanie wokalne - Jacek Szreniawa

asystent reżysera - Andrzej Kępiński

suflerka, inspicjentka - Grażyna Mieczkowska

Ała – Magdalena Kępińska

Diana – Elwira Hamerska-Skórecka

Nonna „Gąska” - Anna Ludwicka-Mania

Fiodor – Jacek Paruszyński

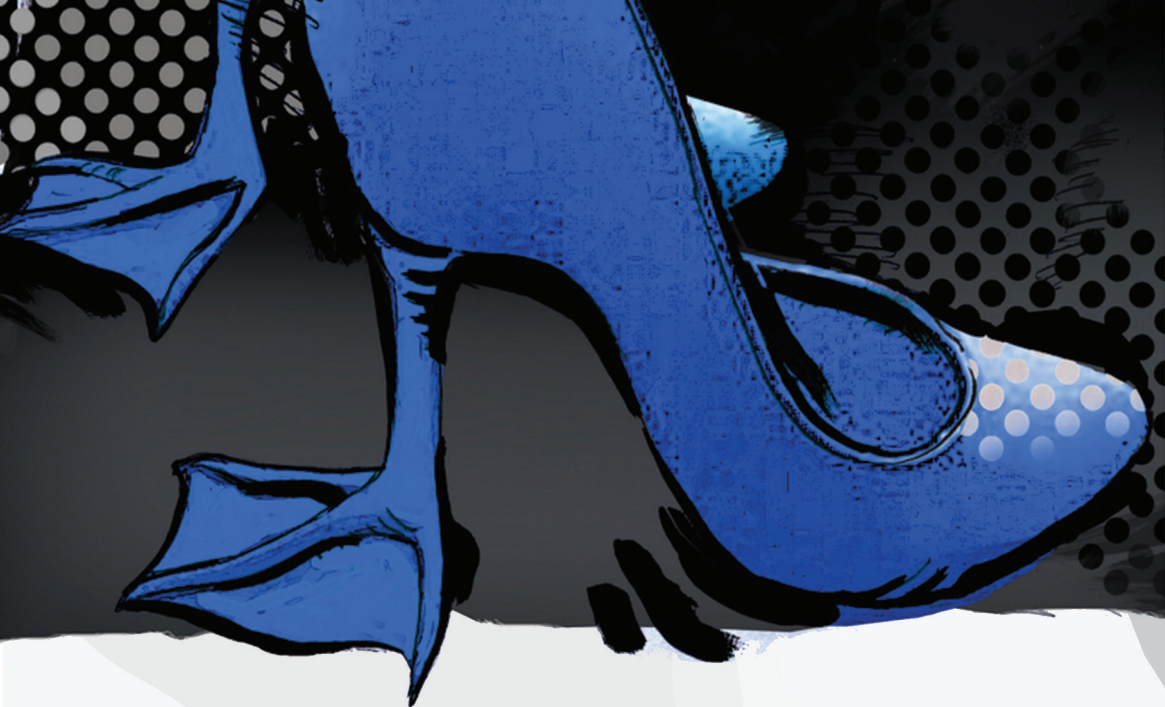
Wasilij – Robert Mania

Lokator hotelu robotniczego – Andrzej Kępiński

KURICA NIE PTICA

Nikołaj Kolada fabułę swoich sztuk umieszcza najczęściej na rosyjskiej prowincji. Ta zresztą uwodziła już jego najświetniejszych antenatów. Akcja Gogolowskiego „Rewizora” kręci się wokół rzekomego stołecznego wizytatora gdzieś w rosyjskich bezkresach, w miasteczku, gdzie diabeł mówi dobranoc bądź, by użyć frazy współczesnej, psy szczekają dupami. W podobnym miejscu o powrocie do Moskwy marzą pogrążone w beznadziejnej inercji siostry Prozorow z dramatu Czechowa. Przykłady można mnożyć. Z pewnością atrakcyjne były i są realia rosyjskiej prowincji z galerią gotowych do wzięcia in extenso, malowniczych typów. Podstawowe działanie pisarza to: kopiuj, wklej. Lecz przecież nie tylko ów egzotyczny *couleur local* sprawia, że literatura, a za nią teatr, zabiera nas w przywołane rejony. Jest w prowincji (nie tylko rosyjskiej zresztą) potencjał znacznie większy. A przede wszystkim moc powiększającego zwierciadła, sprawiająca, że za Horodniczym możemy powtórzyć sobie kwestię: „Z kogo się śmiejecie? Z samych siebie się śmiejecie!”. - My wszyscy bowiem - w mniejszym czy większym stopniu - z niej, z prowincji. Jeśli nie geograficznej, to przynajmniej mentalnej.

W „Gąsce” (tytuł oryginalny „Kurica”) Kolady zwierciadło jest podwójne. Pamięta on bowiem, że jest nim, od stuleci, także teatr, w którym dzieje się akcja sztuki. Teatr, na dodatek, to w tym wypadku nie tylko scena dramatyczna w Dechowsku. To także wplecione w kwestie bohaterów cytaty z dramatów Czechowa i liczne do nich odniesienia – z tytułem na czele. Drób (Gąska czy Kura) zastępuje tu przecież słynną Czechowską Mewę. - Cóż za znamienne obniżenie lotów! Choć tu i tu teatr i aktorstwo w roli głównej. *Signum temporis*.



„Gąska”, dając wykonawcom fenomenalny materiał do kreacji, śmieszy do łez. Ale też, zgodnie z najlepszymi wzorami rosyjskiej komedii, przeraża. Jest, jak w słynnym powiedzonku – i śmieszno, i straszno. Lecz nie tylko w tym wyrafinowaniu jej smak i jakość. Gdyby tak było, mielibyśmy do czynienia jedynie ze świetną rodzajówką. To, co w tym tekście najbardziej frapujące, to zadawane przez autora pytania: co jest tu teatrem, grą, a co rzeczywistością pozasceniczną?; czy wszyscy jesteśmy skazani na bycie aktorami – niekoniecznie na scenie? Pytania, które z mocą odkręconego na cały regulator, uprzykrzającego życie bohaterów, radiowężła przekraczają barierę rampy.

O napisanie dla tytułowej bohaterki piosenki kończącej przedstawienie poprosiłem Jana Wołka i Janusza Strobla. Z zadania wywiązali się, jak na arcymistrzów przystało. Dostałem więcej, niż śmiałem, nawet po przyjacielsku, oczekiwać. Z tym refrenem wyjdą Państwo, jak sądzę, z Teatru.

Piotr-Bogusław Jędrzejczak

Nikołaj Kolada

Dramatopisarz, aktor. Obok Czechowa najczęściej dzisiaj grany w Rosji autor. W Jekaterynburgu na Uralu prowadzi własny Kolyada – Teatr. Zaczynał na przełomie lat 70. i 80. jako aktor w Swierdłowsku (dzisiejszym Jekaterynburgu). Wyrzucony z pracy, dostał się na studia w Instytucie Literackim im. Gorkiego w Moskwie. Rozgłos przyniosła mu debiutancka „Gra w fanty” (1986), którą wystawiło 90 teatrów w Rosji i za granicą. Napisał od tego czasu ponad 100 sztuk i cykli dramatów. Tłumaczone były na kilkadziesiąt języków i grane na całym świecie. W Polsce najczęściej wystawiano „Merylin Mongoł”. Realizowano też „Martwą królowną”, „Gąskę”, „Babę Chanel”, „Procę”.

W Instytucie Teatralnym w Jekaterynburgu Kolada prowadzi od lat 90. seminarium dramaturgiczne, które ukończyło wielu znanych rosyjskich dramatopisarzy. W 2001 roku stworzył swój własny teatr, gdzie wyreżyserował wiele przedstawień, które wielokrotnie zdobywały nagrody na festiwalach i konkursach, oraz były zapraszane na festiwale m.in. we Francji, Polsce, Niemczech, Grecji, Rumunii, Słowenii oraz wielu miastach Rosji. Laureat nagrody im. Stanisławskiego.



Jerzy Czech

Tłumacz, poeta, publicysta. Z wykształcenia matematyk. Mieszka w Poznaniu. Debiutował wierszami satyrycznymi w prasie „Solidarności”, później publikował w drugim obiegu. Autor trzech tomów wierszy. Píše też po rosyjsku, niedawno wydał w Rosji tomik miniatur poetyckich. Najwięcej uwagi poświęcił tłumaczeniu z rosyjskiego, początkowo wyłącznie poezji, później prozy i dramatu (m.in. „Pijcie ocet, panowie” Daniła Charmsa, „Trawiasta ulica” Asara Eppla, „Życie i los” Wasilija Grossmana, „Głuptaska” Swietłany Wasilenko, „Kys” Tatiany Tołstoj, „Numer Jeden”, „Jest noc” Ludmiły Pietruszewskiej, kryminały Borisa Akunina, wspomnienia Nadieždy Mandelsztam, Aleksandra Sołżenicyna, Juliusa Margolina i gen. Aleksandra Lebiedzia). Jest autorem nowego przekładu dzieł Konstantina Stanisławskiego „Praca aktora nad sobą” oraz „Praca aktora nad rolą”. Tłumaczył też noblistkę Swietłanę Aleksijewicz, a jego przekład książki „Wojna nie ma w sobie nic z kobiety” uhonorowany został aż dwiema nagrodami – im. R. Kapuścińskiego oraz Angelus (2010). Otrzymał ponadto za przekłady nagrodę ZAiKS-u (2003), jest także pierwszym laureatem Nagrody Literackiej Gdynia w kategorii: przekład (2014). Nagrodzonym dziełem był autorski tom poetów samizdatu „Wdrapałem się na piedestał”.

Od dwudziestu lat Jerzy Czech współpracuje z teatrem. W latach 2003–2006 był kierownikiem literackim Teatru Polskiego w Poznaniu. Wprowadził na polskie sceny sztuki Nikołaja Kolady, Wasilija Sigariewa, braci Priesniakowów i Marii Łado.



Piotr-Bogusław Jędrzejczak

Reżyser teatralny, kulturoznawca-teatrolog, psycholog. Niekiedy literat. Częściej wykładowca. Autor trzydziestu paru inscenizacji w teatrach dramatycznych, lalkowych i muzycznych. Twórca kilku autorskich festiwali o różnych profilach artystycznych, z których do dziś istnieje powołany w roku 2009 Festiwal Piosenki Literackiej W Żółtych Płomieniach Liści im. Łucji Prus w Białymstoku. Aktywista Związku Artystów Scen Polskich (w obecnej kadencji jego wiceprezes). Od 2016 kierownik artystyczny Teatru im. Norwida w Jeleniej Górze.

Małgorzata Gałaś-Prokopf

Scenografka, malarka, pedagożka. Absolwentka Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych Wydziału Malarstwa i Scenografii oraz Media Design Akademii w Würzburgu. Realizowała swoje wizje sceniczne w Niemczech, Szwajcarii, Rosji i Polsce. W Düsseldorfie przez lata współpracowała z grupą teatralną TATRAUM. Prócz scenografii i kostiumów projektuje też teatralne plakaty. Z Piotrem-Bogusławem Jędrzejczakiem współpracowała dotychczas przy „Mmaa” i „Przygodach Pędrka Wyrzutka” wg Stefana Themersona, „Pchle Szachrajce” wg Jana Brzechwy, „O Pryszczерzu i Królowie Pięknотce” Marty Guśniewskiej oraz „Kubusiu i jego Panu – Hołdzie dla Denisa Diderota” Milana Kundery.



Janusz Strobel

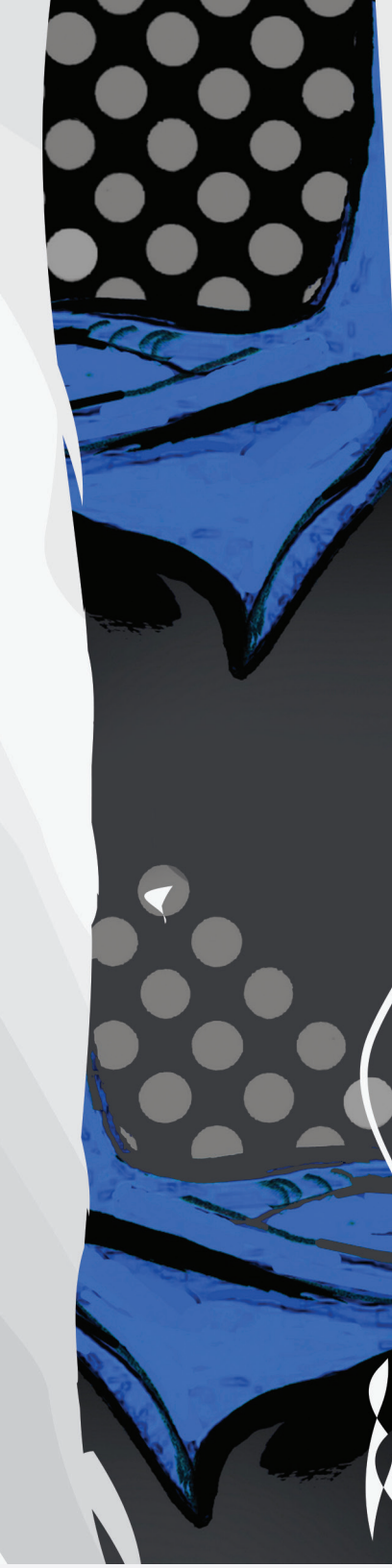
Gitarzysta, kompozytor, aranżer. Karierę muzyczną rozpoczął w gdańskich klubach jazzowych. W 1969 przeniósł się do Warszawy i z Henrykiem Alberem stworzył Duet Gitar Klasycznych Alber-Strobel. W latach 80. przez kilka lat koncertował solo za granicą. Po powrocie założył zespół Just Quartet, a następnie Janusz Strobel Trio. Kompozycje Janusza Strobla to, poza dżezem, muzyka filmowa i teatralna oraz piosenki do tekstów Jana Wołka, Jonasza Kofty, Magdy Czapińskiej, Wojciecha Młynarskiego... Od 2009 stały członkiem rady artystycznej i jury Festiwalu Piosenki Literackiej W Żółtych Płomieniach Liści im. Łucji Prus w Białymstoku.

Jan Wołek

Malarz, poeta, pisarz, pieśniarz, karykaturzysta. Studiował też filozofię. Dwukrotny zwycięzca Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie, wielokrotny uczestnik i laureat Festiwalu Artystycznego Młodzieży Akademickiej FAMA, autor kilkudziesięciu wystaw malarskich, laureat Nagrody Artystycznej Młodych im. Stanisława Wyspiańskiego w 1989 roku. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Od 2009 stały członkiem rady artystycznej i jury Festiwalu Piosenki Literackiej W Żółtych Płomieniach Liści im. Łucji Prus w Białymstoku.

Jacek Szreniawa

Muzyk, kompozytor, pedagog, multiinstrumentalista. Absolwent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Z Teatrem im. Norwida współpracuje od lat. Zawsze ze wspaniałym rezultatem. Człowiek niezastąpiony.



Gąska

To kolejną, to znów drogą grząską
Na rubieżach, gdzie kończy się Ziemia
Oto ja: Nonna D. – zwana Gąską
Wasza szansa i wyrzut sumienia.

Po teatrów deskach chropawych
Gdzie tandeta wrażliwość obraża
Wnoszę talent do wspólnej sprawy
Składam ciało na sztuki ołtarzach.

Jestem z Gąsek, co chlubią się tym
Że uratowały Rzym
A nawet, gdy wisiał na włosku
Teatr Dramatyczny w Dechowsku!
Umiem sprawić, by stało się wdzięczne
Płci przeciwnej życie wewnętrzne
Bowiem jest to przekąska niewąska
Taka Gąska!

Dla mnie zysk: oczu błysk, bukiet kwiatków
Nagły dreszcz, wzruszeń wzlot, gromkie brawa
Bo gdy gram, to już gram do upadku
Tak, że wręcz nie opłaca się wstawać

Potem stres, sznury łez i pokuta
Gorycz słów „bywaj zdrów” (albo „zdrowa”)
Wielu twierdzi, że jestem zepsuta
Jeszcze więcej mnie chce reperować.



Jestem z Gąsek, co chlubią się tym
Że uratowały Rzym
A nawet, gdy wisiał na włosku
Teatr Dramatyczny w Dechowsku!
Umiem sprawić, by stało się wdzięczne
Płci przeciwnej życie wewnętrzne
Bowiem jest to przekąska niewąska
Taka Gąska!

Wasze żony, te tłuste nieroby
Rade by (w gębie jad, kolce jeża!)
Foie gras zrobić z mojej wątroby
Albo chociaż oskubać mnie z pierza.

Zatem znów wiedzie mnie chęć przemożna
W ciemną głusz, Orleańską Dziewicę
Jakiś teatr przekonać, że można
Zrobić z każdej prowincji stolicę.

Jestem z Gąsek, co chlubią się tym
Że uratowały Rzym
A nawet, gdy wisiał na włosku
Teatr Dramatyczny w Dechowsku!
Umiem sprawić, by stało się wdzięczne
Płci przeciwnej życie wewnętrzne
Bowiem jest to przekąska niewąska
Taka Gąska!

Jestem z Gąsek, co chlubią się tym
Że uratowały Rzym
A nawet, gdy targały nim burze
Teatr Miejski w Jeleniej Górze!

Jan Wołek.

Opracowanie i redakcja programu:

Piotr – Bogusław Jędrzejczak

Na okładce wykorzystano plakat Małgorzaty Gałaś - Prokopf

Zastępca Dyrektora: Stanisław Jeleński

Kierownik artystyczny: Piotr-Bogusław Jędrzejczak

Kierownik Działu Techniczno – Gospodarczego: Ryszard Pałac

Zastępca kierownika Działu Techniczno – Gospodarczego:

Wiesław Rymarowicz

Montażysty: Michał Dudek, Andrzej Zapała, Łukasz Zawada, Marcin Marciniak

Brygadier scen: Daniel Datkun

Rekwizytor: Łukasz Dudek

Realizator światła: Mieczysław Oleksyk, Michał Januszkiewicz

Realizator dźwięku: Krystian Kobus, Mirosław Kobus

Garderobiane: Danuta Maj, Jadwiga Kotowska

Pracownia fryzjersko – perukarska: Małgorzata Spanier

Pracownia malarsko – plastyczna: Ewa Chorążyczewska

Dział Marketingu i Organizacji Pracy Artystycznej:

Kierownik Działu Marketingu Sylwia Rehlis

Marta Paślawska, Klaudia Mołodowska, Małgorzata Popek

Bernarda Topolewska

Bilety, rezerwacje, informacje:

Tel. 75 64 28 130, 75 64 28 120 (kasa)

e-mail: widownia@teatrnorwida.pl

Bilety online na Tiketto.pl

Kasa teatru czynna w godzinach:

Wtorek – czwartek 12.00 – 15.00

Piątek 9.00 – 19.00

W każdy pierwszy czwartek miesiąca 9.00 – 19.00

Oraz na godzinę przed spektaklem

Licencja na wystawienie utworu została wydana przez Stowarzyszenie Autorów ZAIKS. Prawa autorskie Tłumacza do w/w sztuki reprezentuje Agencja **AD+T**

DOFINANSOWANE PRZEZ
MIASTO JELENIA GÓRA



PARTNERZY



DR. SCHNEIDER
AUTOMOTIVE POLSKA



AMERICAN
ACADEMY

PATRONI MEDIALNI

